

Til høringsinstansene,
jf. vedlagte høringsliste

Deres ref

Vår ref
200702134-/HEI

Dato
19.11.2007

Høring – forskrift om sikkerhetsmekanisme ved import av landbruksvarer fra utviklingsland omfattet av ordningen for generelle tollpreferanser (Generalized System of Preferences for goods imported from developing countries – GSP).

Vedlagt følger utkast til ny forskrift om sikkerhetsmekanisme ved import av landbruksvarer fra utviklingsland omfattet av ordningen for generelle tollpreferanser (Generalized System of Preferences for goods imported from developing countries – GSP).

Forslaget sendes på høring med frist for merknader **innen 30. desember 2007**.

1. Bakgrunn

Den norske ordningen for tollpreferanser for utviklingsland (Generalized System of Preferences - GSP) ble etablert i 1971.¹ GSP er en frivillig og ensidig ordning for å bedre utviklingslandenes markedsadgang. Gjennom ordningen gis utviklingsland preferanser i form av tollfritak eller tollreduksjoner ved eksport til det norske markedet. Samtidig er det som en del av GSP-ordningen, etablert en generell sikkerhetsmekanisme som gir mulighet for umiddelbart å oppheve tollpreferanser dersom GSP-importen skaper markedsforstyrrelser på det innenlandske markedet. Denne er særlig viktig på landbruksområdet ettersom man innenfor landbrukspolitikken har nasjonale målsettinger knyttet til produksjon av landbruksvarer som det er klimatiske forutsetninger for å produsere i Norge.

¹ Jf. St. prp. nr. 122 (1970-1971) om iverksetting av et system med generelle tollpreferanser for import av varer fra utviklingsland m.m.

Regjeringen satte i november 2005 ned en arbeidsgruppe med representanter fra Utenriksdepartementet, Finansdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet (LMD), Toll- og avgiftsdirektoratet (TAD) og Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad) med mandat til å foreslå forenklinger og forbedringer i GSP-ordningen. Arbeidsgruppen avga sin rapport til utenriksministeren i april i år.² Blant anbefalingene i rapporten kan nevnes:

- Ordningen med toll- og kvotefri markedsadgang for alle varer utvides fra å gjelde de 50 minst utviklede land (MUL) til også å omfatte 14 andre lavinntektsland i henhold til den til enhver tid gjeldende DAC-liste, og som samtidig har en befolkning under 75 mill innbyggere. Gruppen av 64 land benevnes i det videre som land omfattet av "nulltollordningen".
- GSP-ordningens tollreduksjon økes med 20 prosentpoeng innenfor WTOs minsteadgangskvoter for landbruksvarer.
- De to gjeldende forskriftene om overvåking og sikkerhetsmekanisme for landbruksvarer, fastsatt av TAD og LMD, endres og samles i én forskrift administrert av Statens landbruksforvaltning (SLF). Krav om forhåndssøknad om GSP-importtillatelse i TADs forskrift fjernes.
- SLF skal løpende observere faktisk import av landbruksvarer på grunnlag av importstatistikk fra TADs database TVINN. Sikkerhetsmekanismen i form av importstans utløses på grunnlag av gjeldende kriterier ved faktisk observasjon av importøkning som setter markedsbalansen i fare.

Arbeidsgruppens rapport ble sendt på alminnelig høring med frist 6. juni. Stortinget debatterte saken 12. juni, og ga bred oppslutning til anbefalingene i rapporten. Regjeringen har på denne bakgrunn lagt frem forslag i St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak om å endre GSP-ordningen i samsvar med rapportens anbefalinger. Med forbehold om Stortingets samtykke innebærer dette bl.a. at det må utarbeides en ny forskrift for sikkerhetsmekanisme ved import av landbruksvarer fra utviklingsland. De to siste anbefalingene gjengitt over, danner hovedrammer for utforming av en slik forskrift.

Arbeidsgruppens begrunnelse for forslaget om en ny forskrift er først og fremst behovet for forenkling. Konkret foreslås det at kravet om forhåndssøknad i TADs forskrift 30. juni 1995 nr. 627 om overvåking av innførselen av visse landbruksvarer under den norske GSP-ordningen ved bruk av automatiske innførselstillatelser, heretter kalt "overvåkingsforskriften", fjernes. Arbeidsgruppen har ikke foreslått tilsvarende endringer av gjeldende bestemmelser om forhåndssøknad og lisensiering i forskrift 27. juni 2002 nr. 826 om sikkerhetsmekanisme og overvåkningssystem for toll- og kvotefri import av korn, mel og kraftfôr fra minst utviklede land (MUL), heretter kalt "korn, mel og kraftfôrforskriften". Det legges til grunn at denne ordningen kan videreføres innen-

² Utenriksdepartementets rapport april 2007: "Utviklingslandenes markedsadgang til Norge".

for rammen av den nye forskriften. Under pkt. 3 nedenfor er det redegjort nærmere for forutsetningene for forskriftsutkastet.

2. Nærmere om gjeldende rett

I det følgende gis en oversikt over rettsutviklingen på området. Denne legger viktige premisser for ny forskrift ettersom forskriften i all hovedsak vil innebære en videreføring av dagens rettstilstand.

2.1 Historikk

Norge har hatt en ordning med nedsatte tollsatser på import fra utviklingsland siden 1971, da det ble iverksatt et system med generelle tollpreferanser for import av varer fra u-land. GSP-ordningen ble etablert som et autonomt system fordi forhandlingene innen rammen av UNCTAD II (FNs 2. konferanse om handel og utvikling) ikke førte frem til et felles internasjonalt rammeverk. GSP-ordningen gjelder i prinsippet for alle varegrupper, men GSP-preferansen er bare av betydning for varer med tollbeskyttelse.³ Siden innføringen av systemet er tollbeskyttelsen generelt fjernet for de fleste varer med unntak av landbruksvarer.

Den norske GSP-ordningen fra 1971 ble basert på et felles nordisk forslag som innebar full tollfrihet for en rekke varer i kapitlene 1-24 i henhold til en positiv tilbudsliste. Forslaget inneholdt også en oversikt over varer som ble ansett som følsomme for markedsforstyrrelser og som følgelig ble unntatt fra preferansesystemet i utgangspunktet. Systemet forutsatte etablering av en sikkerhetsmekanisme som skulle gi de nødvendige fullmakter for å hindre eller motvirke markedsforstyrrelser. Konkret het det i det nordiske forslaget at:

"Under kritiske forhold med markedsforstyrrelser kan industrilandet innføre begrensning av importen og / eller tollmessige tiltak, i den utstrekning det måtte finne det nødvendig, for å motvirke markedsforstyrrelser forårsaket av importen inkludert i preferanseordningen. "

*"Sikkerhetstiltak kan kun nyttes mot import fra det eller de land hvis eksport forårsaker eller truer med å forårsake markedsforstyrrelser."*⁴

Den norske GSP-ordningen har således hatt en generell sikkerhetsmekanisme for alle varene omfattet av ordningen helt siden etableringen i 1971. Hvilke varer som har blitt betraktet som særlig sensitive, og dermed gjenstand for ytterligere kontroll, har imid-

³ Jf. St.prp. nr. 122 (1970-71) om iverksetting av et system med generelle tollpreferanser for import av varer fra utviklingsland m.m.

⁴ Jf. St.prp.nr. 122 (1970-71) om iverksetting av et system med generelle tollpreferanser for import av varer fra utviklingsland m.m. side 11

lertid blitt endret i flere omganger. Ved overgangen fra et system med kvantitative restriksjoner på importen til et tollbasert grensevern for landbruksvarer, dvs. fra 1. juli 1995, ble det gjort en omfattende endring av ordningen. Antallet produkter ble utvidet betydelig og u-landenes preferanser ble økt. Formålet var å legge til rette for en reell økning av import av jordbruksvarer fra utviklingslandene. Dette ble forutsatt kombinert med rammevilkår som skulle gi grunnlag for *"jordbruksproduksjon i Norge i tråd med retningslinjene i St.prp. nr. 8 som kan gi grunnlag for sysselsetting i primærproduksjon og foredlingsindustri i Norge"*.⁵ Videre ble det forutsatt at "GSP-preferansene og den import som følger er tilpasset slik at det er mulig å holde målprisene om lag på samme nivå som jordbruksavtalens forutsetninger".

Det ble på denne bakgrunn lagt til grunn at virkningen av den nye GSP-ordningen skulle overvåkes og at preferansene skulle justeres dersom det var behov for det. Regjeringen videreførte med dette den generelle sikkerhetsmekanismen innenfor GSP-ordningen. Mekanismen skulle imidlertid *"bare benyttes i spesielle situasjoner hvor GSP-importen uventet forårsaker, eller truer med å forårsake, markedsforstyrrelser"*.⁴ Det ble lagt opp til at en etter drøfting mellom berørte departementer kunne vurdere å iverksette sikkerhetsmekanismen i aktuelle tilfeller.

I St.prp. nr. 59 (1994-95) Om endringer i tollavgifter for landbruksvarer kap. 5 ble disse prinsippene ytterligere understreket. Her slås det fast at *"Utformingen av det generelle systemet for GSP-preferansen må ses i sammenheng med praktiseringen av det generelle tollvernet for landbruksvarer."* og videre under punkt 5.2 at *"[d]et legges til grunn at preferansene som gis GSP-landene i hovedsak bør være generelle, og at kvoter/indikative tak for importen benyttes i minst mulig grad"*. I likhet med i St.prp. nr. 61 (1994-95) ble det lagt til grunn at sikkerhetsmekanismen skulle videreføres, bl.a. under henvisning til at denne har vært en del av GSP-ordningen siden den ble etablert.

Det ble på basis av dette etablert et system med automatisk importlisensiering for å overvåke importen fra u-land av visse landbruksvarer som ble ansett som spesielt sensitive.⁶ Dette fordi det *"... vil sikre forutsigbarhet for begge parter, samtidig som myndighetene på et tidlig tidspunkt får mulighet til å avdekke eventuelle markedsforstyrrelser"*. Det ble deretter understreket at utviklingen i bruken av ordningen skulle følges nøye fordi det knyttet seg stor usikkerhet til hvordan preferansene ville slå ut på importen fra u-landene. Overvåkingen ble lagt til tollmyndighetene.

I 1998 ble det gjort endringer i regelverket knyttet til import av storfekjøtt fra GSP-land og MUL (minst utviklede land). I forbindelse med jordbruksoppgjøret 1998⁷ ble det innført indikative tak for utløsning av sikkerhetsmekanismen for storfekjøtt fra henholdsvis MUL og GSP-land. Det ble da forutsatt at sikkerhetsmekanismen skulle

⁵ Jf. St.prp. nr. 61 (1994-95) om jordbruksoppgjøret 1995 kap. 6.3

⁶ Jf. overvåkingsforskriften.

⁷ Jf. St. prp. nr. 67 (1997-98) om jordbruksoppgjøret 1998 s. 55

utløses ”... dersom den samlede importen øker slik at den overskrider 4100 tonn kjøtt med bein i 1998,⁸ som en sum innenfor GSP- ordningen og WTO-kvoten.” Omregnet i utbeinet kjøtt ble det indikative taket for storfekjøtt importert fra MUL fastsatt til 2700 tonn.

Som en oppfølging av jordbruksoppgjøret i 2001,⁹ ble det vedtatt at det fra 2002 skulle innføres toll- og kvotefri markedsadgang for alle produkter fra de land som til enhver tid er oppført på FNs MUL-liste. Samtidig ble det etablert spesielle bestemmelser for Botswana og Namibia på bakgrunn av at disse to landene tidligere hadde hatt MUL-status, men ikke lenger var oppført på FNs MUL-liste. Alle produkter med opprinnelse i Botswana eller Namibia er tollfrie unntatt produkter som er ført opp på en liste etablert spesifikt for dette formål. De spesielle bestemmelsene fastsetter at kjøtt av storfe er tollfritt ved innførsel når det har opprinnelse i Botswana eller Namibia, men med den begrensning at sikkerhetsmekanismen knyttet til GSP-systemet settes i verk når innførselen overstiger et årlig kvantum på 2700 tonn utbeinet kjøtt¹⁰

En forutsetning for vedtaket i 2001 om toll- og kvotefri markedsadgang for alle produkter fra MUL-land, var at markedsbalansen på korn, mel og kraftfôr ble ivaretatt i samsvar med intensjonene i markedsordningen. Det ble derfor samtidig vedtatt at det skulle etableres en særskilt sikkerhetsmekanisme for korn, mel og kraftfôr, som skulle administreres av SLF, og som skulle utløses når SLF vurderte at markedsbalansen var i fare. Videre skulle dagens overvåkingssystem gjennomgås, og nødvendige tilpasninger gjøres med sikte på å ivareta hensynet til forutsigbarhet og åpenhet.¹¹

På basis av dette ble korn, mel og kraftfôr forskriften fastsatt av LMD den 27. juni 2002. Overvåkningsforskriften til TAD ble i den forbindelse endret slik at korn, mel og kraftfôr ble tatt ut fra virkeområdet. LMDs forskrift ble utformet på bakgrunn av en rapport utarbeidet i samarbeid med berørte departementer og etater, og regulerer overvåking av MUL-importen av korn, mel og kraftfôr gjennom utstedelse av innførselstillatelser og eventuell iverksettelse av sikkerhetsmekanismen for korn, mel og kraftfôr.

2.2 Nærmere om TADS forskrift (”overvåkingsforskriften”)

Gjeldende overvåkingsforskrift fastsatt av TAD har som formål å overvåke innførselen av visse landbruksvarer fra GSP-land gjennom utstedelse av automatiske importlisenser. Forskriften gir regler for søknadsprosedyrer, gyldighetsperiode og rapporteringsrutiner m.v. Utstedelsen av importlisenser kan etter § 6 enten stanses når indikativt tak

⁸ Sikkerhetsmekanismen for storfekjøtt er knyttet til en vurdering av markeds situasjonen i 1998, og ble satt til 4100 tonn.

⁹ Jf. St. prp. nr. 92 (2000-2001) om jordbruksoppgjøret 2001

¹⁰ Ordningen ble omtalt i St.meld. nr. 2 (2000-2001) Revidert Nasjonalbudsjett, og deretter innlemmet i GSP-ordningen.

¹¹ Vedtaket er gjengitt i punkt 5.3 i St.prp. nr. 92 (2000-2001) Om jordbruksoppgjøret.

er nådd eller dersom sikkerhetsmekanismen beskrevet i St. prp. nr. 122 (1970-71) kommer til anvendelse. Den beskrevne sikkerhetsmekanismen har imidlertid aldri blitt benyttet i praksis, og det er ikke formulert eksplisitte retningslinjer for hva som utløser den eller hvilke prosedyrer som eventuelt skal følges.

Forskriften, herunder kravene til forhåndslisensiering, gjelder et utvalg landbruksvarer gjengitt i vedlegg til forskriften. Utvalget reflekterer varer som har blitt ansett som spesielt sensitive og således krevd særskilt overvåkning.

For å få GSP-behandling må importen også oppfylle kravene i forskrift 20. februar 1998 nr. 158 om varers opprinnelse m.v. ved bruk av preferansesystemet for utviklingsland (Generalized System of Preferences – GSP).

2.3 Nærmere om LMDs forskrift ("korn, mel og kraftførforskriften")

Landbruks- og matdepartementet er delegert myndighet, herunder forskriftskompetanse,¹² etter tolltariffens innledende bestemmelser §§ 5 og 6 som omhandler nedsettelse og økning av tariffmessig toll på landbruksvarer.

Formålet med korn, mel og kraftførforskriften er å legge til rette for størst mulig innførsel av korn, mel og kraftfôr fra MUL samtidig som markedsbalansen for disse produktene ivaretas i samsvar med intensjonene i markedsordningen for korn.

Med forbehold om utløsning av sikkerhetsmekanismen, utstedes det automatisk GSP-innførselstillatelse til enhver som har til hensikt å innføre varer omfattet av forskriften. Innførselstillatelsen utstedes på grunnlag av skriftlig søknad til SLF. Tillatelsene har gyldighet for det kvantum som er oppgitt i søknaden og for én av tre angitte perioder avhengig av søknadstidspunktet. Utstedt tillatelse kan ikke omsettes.

Det er i forskriften angitt relativt detaljerte kriterier for utløsning eller videreføring av sikkerhetsmekanismene. Oppsummert er disse knyttet til enten a) fare for at importvolumene av råvarer til matmel/kraftfôrproduksjon kan true avsetning av norsk korn eller b) en fare for markedsforstyrrelser som følge av ensidig sammensetning av råvarer fra MUL eller c) for stor import av ferdigvarer.

Forskriften beskriver videre en detaljert beslutningsprosedyre, hvor SLF orienterer berørte departement om forestående utløsning av sikkerhetsmekanismen. Samtidig stanses eventuell utstedelse av nye lisenser. Dersom det ikke kommer innvendinger mot anvendelsen innen gitte frister, iverksettes sikkerhetsmekanismen uten nærmere varsel. Tollsatsen for korn, mel og kraftfôr importert fra MUL blir etter dette den samme som ved innførsel fra ordinære GSP-land.

¹² Jf. Kgl. res. 30. juni 1995 nr. 600

2.4 GSP-ordninger internasjonalt

GSP-ordningen er et instrument for å gi særfordeler til utviklingsland innen global handel, og er et akseptert unntak fra prinsippet om likebehandling i WTO. Det enkelte "giverland" fastsetter selv, innenfor objektive kriterier, hvilke "mottakerland" og produkter som skal omfattes, og hvilke preferansetollsatsers som skal anvendes i ordningen. "Giverlandet" kan når som helst trekke tilbake ordningen, forbedre den eller innskrenke den.

Dette innebærer at myndighetene står fritt til å utforme den norske GSP-ordningen, herunder sikkerhetsmekanismen knyttet til ordningen. GSP-ordningen og endringer i disse skal, selv om tollsatsene ikke er bundet i WTO, notifiseres både til WTO og UNCTAD.

Andre land har, som Norge, etablert GSP-ordninger der sikkerhetsmekanismer inngår, slik at GSP-importen ikke truer nasjonalt næringsliv. I mange av disse er det også nedfelt hensyn til miljø, etikk og konkurranselovgivning. GSP-ordningene og sikkerhetsmekanismene har således ulike utforminger fra land til land. Noen, f.eks. USA, fastsetter årlige tak for GSP-import på land og varenivå, mens andre land, som Norge, har mer åpne ordninger med en generell sikkerhetsmekanisme.

Det er også til dels store variasjoner i hvilke prosedyrer som skal følges ved en eventuell utløsning av sikkerhetsmekanismen. I enkelte land krever dette omfattende høringsprosesser og forundersøkelser. Andre land iverksetter tiltak umiddelbart, og det er i liten grad angitt prosedyrer for høring av interesserte parter.

3. Om forslaget til ny forskrift

3.1 Innledning – hovedpunkter

En utvidelse av GSP-ordningen slik den interdepartementale arbeidsgruppen har foreslått, innebærer en forbedring av u-landenes markedsadgang til Norge. Selv om sikkerhetsmekanismen innenfor dette systemet så langt ikke har vært benyttet, har den like fullt vært en del av GSP-ordningen siden den ble opprettet i 1971, og gjelder i prinsippet ved all import av varer fra land med GSP-preferanse. For landbruksvarenes del foreslås mekanismen videreført og tydeliggjort i utkastet til ny forskrift.

Det materielle innholdet i gjeldende forskrifter om overvåking og sikkerhetsmekanisme ("overvåkingsforskriften" og "korn, mel og kraftførforskriften") er derimot i betydelig grad knyttet til overvåking av GSP-importen for utvalgte sensitive varer ved hjelp av GSP-innførselstillatelser. Disse varene har vært opplistet i vedlegg til de

respektive forskriftene. Med unntak av import av korn, mel og kraftfôrvarer innebærer arbeidsgruppens forslag at slik overvåking ikke lenger skal finne sted. Dette innebærer at det bare er varelisten for korn, mel og kraftfôrvarene som videreføres som eget vedlegg til forskriften.

I det følgende er redegjort for de sentrale forutsetningene ved utformingen av den nye forskriften:

- Sikkerhetsmekanismen videreføres for alle landbruksvarene innenfor GSP-ordningen. Det avgjørende for om mekanismen kan benyttes vil være om det foreligger en markedsforstyrrelse som kan ledes tilbake til import av en landbruksvare som er gitt preferansetollbehandling, jf. bl.a. prinsippet i dagens sikkerhetsmekanisme for korn, mel og kraftfôr.
- Den markedsovervåking som følger av kravet om forhåndssøknad om GSP-importtillatelse for landbruksvarene omfattet av overvåkingsforskriften, skal utgå.
- Et sentralt tiltak ved utløsning av sikkerhetsmekanismen i dag er stans i utstedelsen av nye GSP-innførselstillatelser. For andre landbruksvarer enn korn, mel og kraftfôr vil muligheten for å stoppe importen ved å nekte slik lisensiering falle bort. Eventuell importstans må dermed skje gjennom andre tiltak/virkemidler, herunder bortfall av preferansetollbehandling.
- For korn, mel og kraftfôr må det fortsatt søkes om GSP-innførselstillatelser som en forutsetning for tollfritak ved innførsel fra land omfattet av nulltollordningen, jf. pkt. 3.3 nedenfor.

3.2 Sikkerhetsmekanismen

Sikkerhetsmekanismen innenfor GSP-ordningen kan sies å bestå av a) utløsningskriterier, b) skadekriterier og c) tiltak og tiltakskriterier.

Utløsningskriterier og skadekriterier definerer *om* sikkerhetsmekanismen skal kunne tas i bruk. Her er det ingen endringer i forhold til gjeldende rett. Dette innebærer bl.a. at de vilkår og forutsetninger som i dag ligger til grunn før sikkerhetsmekanismen kan utløses, også forutsettes videreført i den nye forskriften. Tidspunktet for utløsning av sikkerhetsmekanismen vil være knyttet til observasjoner eller prognoser som tilsier at det er fare for, eller faktisk er observert, markedsforstyrrelse som følge av GSP-import. Dette "utløsningspunktet" består følgelig av to sett indikatorer: Det første, (a) som er importøkning og prisendring (importrelaterte kriterier), og som deretter medfører en prosess for å vurdere (b) hvorvidt det vil oppstå eller har oppstått en markedsforstyrrelse som medfører skade for norske produsenter.

Det er først på "virkningssiden" av sikkerhetsmekanismen at det må gjøres endringer som følge av at den automatiske lisensieringsordningen for visse varer skal opphøre. Dersom vilkårene for utløsning av sikkerhetsmekanismen er til stede, vil det ved opp-

hør av den automatiske lisensieringsordningen ikke eksistere noen mulighet for å stanse utstedelsen av nye lisenser. Opphør av lisensiering vil her bli erstattet av andre typer tiltak som skal ha samme virkning i forhold til markedsforstyrrelsen som har oppstått, jf. omtalen under (c) "tiltak og tiltakskriterier" nedenfor.

a) Utløsningskriterier

I utkastet til forskrift kreves det årsakssammenheng mellom import og markedsforstyrrelse, men det er ikke forskriftsfestet bestemte kriterier knyttet til om importen fra GSP må være av en viss størrelse (i absolutte tall eller relativt til innenlandsk produksjon), ha økt over et visst tidsrom, eller om varene importeres til spesielt lave priser.

Markedssituasjonen for et produkt påvirkes av en rekke andre faktorer i tillegg til importen fra GSP-land, herunder utviklingen i nasjonal produksjon, utviklingen i import fra andre land, inngåelse av nye frihandelsavtaler m.v. Ved vurderingen av hvorvidt sikkerhetsmekanismen skal settes i verk, må det foreligge en analyse av de konkrete årsakene knyttet til endringer i markedssituasjonen. Dette innebærer at det i praksis ikke er hensiktsmessig å definere noe eksakt importkvantum som kan utløse sikkerhetsmekanismen. En slik vurdering må gjøres fra sak til sak.

Heller ikke i dagens sikkerhetsmekanismer er det vist til referanseperioder bakover i tid hvor importen skal ha økt sterkt eller kommet inn til stadig lavere priser, slik det for eksempel er i SSG-reglene (Special Safeguard provisions) innenfor WTOs landbruksavtale. I stedet er det tatt utgangspunkt i den konkrete importsituasjonen sett i en helhet. For eksempel refererer korn, mel og kraftfôrforskriften § 5 kun til størrelsen på importvolumene, "*ensidig sammensetning av importråvarene*" og til "*stor import av ferdigvarer*".

Selv om forskriftsutkastet ikke angir noen konkrete kriterier for når sikkerhetsmekanismen skal utløses, innebærer ikke dette at slike kriterier er irrelevante. Departementet ser f.eks. ikke bort fra at utløsningskriteriene knyttet til bestemmelsene om beskyttelsestiltak i landbruksavtalen i WTO,¹³ også vil kunne gi god veiledning som en indikasjon på når GSP-sikkerhetsmekanismen bør utløses. Det vil således være naturlig at SLF kan bruke slike kriterier for å vurdere om importøkningen er så vidt stor at det er grunnlag for å undersøke nærmere om GSP-importen medfører markedsforstyrrelser. Konkret er utløsningspunktet for beskyttelsestiltak i landbruksavtalen i WTO knyttet til et utløsningsnivå på 125 % når importen er av begrenset omfang, mens utløsningspunktet settes lavere når importen har et større omfang. Vurderingen av om utløsningspunktet er nådd, vil også i slike tilfeller sammenholdes med vurderinger av skaden norske produsenter påføres.

¹³ Forskriftsfestet i forskrift 17. desember 1998 nr. 1448 om økning i tariffmessig toll – beskyttelsestoll på landbruksvarer.

b) Skadekriterier

Generelt om begrepet markedsforstyrrelse

Skadekriteriet i forskriftsutkastet er "markedsforstyrrelse". Som i dagligtalen, betyr "markedsforstyrrelse" i forskriftsutkastet en eller annen form for ubalanse i markedet for et produkt. Det er ikke spesifisert om dette er et produkt som produseres av norske bønder, av næringsmiddelindustrien, eller forstyrrer markedet i relasjon til prisnivået holdt av andre importører. Departementet legger til grunn at alle typetilfellene i prinsippet kan være mulige.

For å avgjøre hvorvidt GSP-import innebærer en markedsforstyrrelse, må det foretas en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Sentrale elementer i en slik vurdering vil være hvorvidt GSP-importen skader muligheten for avsetning av norsk produksjon, eller om importen medfører prisreduksjoner på det norske markedet for det aktuelle produktet og med påfølgende skadevirkninger for norske produsenter. Importen må kunne ha en påviselig skadevirkning, f.eks. i form av inntektsbortfall. Mindre ubalanse i tilbud/etterspørsel av produktet eller kun en liten prisnedgang vil imidlertid ikke være tilstrekkelig. Dette følger av begrepet "vesentlig" i forskriftsutkastet, og er også i overensstemmelse med § 8-3 (4) i utkast til ny tollov, som henviser til "vesentlige markedsforstyrrelser". Et sentralt punkt i vurderingen vil også være tidsrommet for importen, dvs. om importen skjer innenfor en kort eller lang tidsperiode.

Markedsforstyrrelse for målprisvarer

For de viktigste jordbruksråvarer som produseres i Norge settes det årlig en målpris som skal være mulig å oppnå i et marked som er i balanse. Målpris fastsettes i jordbruksoppjøret for et begrenset antall varer, og utgjør et av de sentrale virkemidlene i norsk landbrukspolitik.

Muligheten til å kunne ta ut målprisen i markedet er en viktig forutsetning som jordbruksavtalesystemet i Norge bygger på. En velfungerende sikkerhetsmekanisme vil i gitte tilfelle kunne være en nødvendig forutsetning for å kunne ivareta de premisser som er lagt til grunn for inngåelse av en jordbruksavtale mellom staten og jordbruksorganisasjonene. Bestemmelsene i korn, mel og kraftførforskriften gir på bakgrunn av dette en veiledning for vurdering av om en vesentlig markedsforstyrrelse er til stede innenfor de markedene der man opererer med målpris i jordbruksavtalen. Av nevnte forskrift § 5 defineres markedsbalansen ut fra volum (balanse i tilbud og etterspørsel) og jordbruksavtalens målpris. Av forskriften fremgår det at "*med markedsbalanse menes at [...] omsetningen av de norskproduserte varene skjer til de priser som er avtalt i jordbruksavtalen*" og at sikkerhetsmekanismen kan benyttes når importvolumene er av en slik størrelse at markedsbalansen er i fare eller sammensetningen av importråvarene er ensidige.

I utfyllende merknader til korn, mel og kraftfôrforskriften¹⁴ kommenteres bestemmelsen slik: ”Markedsbalansen vil være i fare dersom importen overstiger prognosert importbehov med så store mengder at målpris som gjennomsnitt for året ikke kan nås.” Dessuten ble det vist til at markedsbalansen kunne være i fare når import av ferdigvarer kunne medføre lavere etterspørsel etter norskprodusert korn. Merknadene klargjør i tillegg at ”Utløsning av sikkerhetsmekanismen vurderes i forhold til produktmarkedene, og gjøres kun gjeldende for varer innenfor det aktuelle produktmarked. Det er imidlertid ikke et krav om at utløsning av sikkerhetsmekanismen skal omfatte alle varer innenfor dette produktmarkedet”.

I utkastet til ny forskrift er det ikke definert eksakte størrelser på avviket fra målpris for at en markedsforstyrrelse kan sies å ha oppstått. Avviket fra målpris vil imidlertid være et viktig element i regjeringens vurdering av en eventuell iverksettelse av sikkerhetsmekanismen.

Markedsforstyrrelse for landbruksvarer utenfor målprissystemet

Ikke alle landbruksvarer som importeres har en tilsvarende norsk produksjon som er underlagt målprissystemet. For slike varer gir ”korn, mel og kraftfôr-oppskriften” kun begrenset veiledning når det gjelder utløsningspunktet for sikkerhetsmekanismen. Markedsutviklingen må her likevel observeres på tilsvarende måte som for målprisvarer, både importkvantum i forhold til norsk produksjon og forbrukstall, og prisutviklingen. Det vises i den forbindelse til korn, mel og kraftfôrforskriften der det fremgår at utløsning av sikkerhetsmekanismen skal vurderes i forhold til produktmarkeder også uten målpris (matmel, råvarer til kraftfôr og kraftfôr), dvs. at hele produktspekteret innenfor sektoren fanges opp.

c) Tiltak og tiltakskriterier

Spørsmålet om iverksettelse av sikkerhetstiltak mot GSP-import vil regelmessig kunne ha politiske implikasjoner, og vedtaksmyndigheten foreslås derfor lagt til Kongen i Statsråd. Ettersom import av landbruksvarer som hovedregel sorter under landbruks- og matministeren, vil det være Landbruks- og matdepartementet som er ansvarlig departement for fremleggelse av kongelig resolusjon om iverksettelse av tiltak om bruk av sikkerhetsmekanismen. Et slikt forslag vil være basert på SLFs undersøkelser i forbindelse med de import- og markedsobservasjonene SLF skal utføre, jf. pkt. 4 nedenfor.

Utkastet til forskrift nevner eksplisitt helt eller delvis opphør av preferansetollbehandlingen som et mulig tiltak for å fjerne en markedsforstyrrelse. Sett hen til de internasjonale avtaler Norge er bundet av, vil dette også være det mest drastiske tiltaket som kan settes i verk. I praksis innebærer imidlertid ikke dette annet enn at senere import vil bli ilagt ordinær toll i henhold til tolltariffens satser.

¹⁴ Utfyllende kommentarer til forskrift om sikkerhetsmekanisme og overvåkningssystem ved import av korn, mel og kraftfôr fra MUL, basert på innkomne høringsuttalelser, 20.06.2002.

Departementet legger til grunn at det etter den såkalte "enabling clause", som er WTO-hjemmelen for GSP-systemet, må foreligge objektive grunner for å kunne differensiere mellom GSP-land. Importvolumer fra enkeltland er ikke å anse som en slik grunn. Tiltakene etter § 2 må på denne bakgrunn i utgangspunktet anvendes likt overfor alle GSP-land. "Enabling clause" åpner imidlertid for at man differensierer mellom MUL-land og andre "ordinære GSP-land. I det nye norske regelverket vil ytterligere 14 land være omfattet av "nulltollordningen" basert på objektive kriterier. Følgelig kan hele den utvidede gruppen på 64 land unntas fra tiltaket dersom dette er ønskelig, f.eks. ut fra det ikke er "nødvendig" å iverksette tiltaket overfor disse.

I nødvendighetskriteriet ligger det at de tiltak som vedtas må være forholdsmessige, og at de som sådan ikke kan gå lengre enn hva som ansees påkrevet for å hindre markedsforstyrrelse. Departementet har likevel som en presisering foreslått en eksplitt tidsbegrensning av tiltaket på inntil ett år. For enkelte norske produksjoner er perioden for avsetning på det norske markedet opp mot ett år, noe som gjør at det i enkelte tilfeller kan være nødvendig at tiltaket er av en så vidt lang varighet. Regjeringen må i hvert enkelt tilfelle avgjøre tiltakets varighet der ulike hensyn balanseres; herunder behovet for forutsigbarhet for importørene og for eksportørlandet. Det presiseres at tiltak på ethvert tidspunkt kan gjeninnføres. Effekten av begrensningen er dermed at det må en ny undersøkelse til, og at det som følge av undersøkelsen må fattes et nytt vedtak av Kongen.

3.3 Import av korn, mel og kraftfôr fra land omfattet av nulltollordningen

Etter korn, mel og kraftfôrforskriften utstedes det i dag GSP-innførselstillatelse til enhver som har til hensikt å innføre varer omfattet av forskriften fra MUL-land, og som søker om tillatelse til slik innførsel. I utkastet til ny forskrift legges det opp til at kravet om utstedelse av GSP-innførselstillatelser for korn, mel og kraftfôr videreføres, og at kravet utvides til å omfatte alle land innenfor nulltollordningen, dvs. også de 14 nye landene som inkluderes i ordningen fra 1. januar 2008.

Praktiseringen av kravet om GSP-innførselstillatelse for korn, mel og kraftfôr er en integrert del av markedsordningen for korn. Norge importerer hvert år korn, mel og kraftfôrråvarer som supplement til norsk produksjon. Markedsordningen er innrettet slik at importen av korn, mel og kraftfôr fra MUL gis forrang fremfor import fra andre land.

Som et element i markedsordningen legges det ut importkvoter på auksjon tre ganger pr. år (august, november, mai). Størrelsen på disse importkvotene fastsettes ut fra norsk forbruk fratrukket både norsk produksjon og det samlede kvantumet i tildelte innførselstillatelser for import fra MUL-land. Dette gir sikkerhet for avsetning av MUL-

importen på det norske markedet, jf. forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer § 22 annet ledd som lyder:

”For import av matkorn, oljefrø og andre råvarer til kraftfôr som nevnt i vedlegg 7 fastsetter Statens landbruksforvaltning importkvoter med nedsatt tollsats. Kvotene gjelder også forbruk av innenlandsk foredlede karbohydratråvarer produsert på basis av tollfritt importerte råvarer. Kvotene fastsettes på grunnlag av prognoser for norsk produksjon og forbruk, samtidig som det tas hensyn til forventet import fra de minst utviklede land, jf. forskrift 27. juni 2002 nr. 826 om sikkerhetsmekanisme og overvåkningsordning ved import av korn, mel og kraftfôr fra minst utviklede land (MUL). Fordeling av kvotene skjer ved auksjon. De ordinære tildelingstidspunktene er medio august, ultimo november og primo mai. Kvoten for oljefrø tildeles to ganger pr. år, medio august og ultimo november.”

En videreføring av systemet med å fastsette størrelsen på importkvoter først etter at forventet import fra land innenfor nulltollordningen er trukket fra, vil fortsatt være avgjørende for nulltollandenes eksportmuligheter til Norge. Ettersom tollsatsene innenfor de ordinære importkvotene kan være lave (0 øre ved siste auksjon av importkvote i september 2007) og auksjonsavgiften også normalt er lav (1 øre/kg ved siste auksjon), har landene innenfor nulltollordningen i dag i praksis ingen andre preferanser inn til Norge.

Rent praktisk innebærer systemet at søknader om GSP-innførselstillatelse blir behandlet i SLF før fastsetting av størrelsen på importkvotene som skal fordeles på auksjon. I utgangspunktet innvilges alle søknader. SLF foretar likevel en skjønnsmessig vurdering av hvorvidt det er *sannsynlig* at en eventuell innførselstillatelse vil bli brukt innenfor dens gyldighetsperiode. En slik sannsynlighetsvurdering er nødvendig for bl.a. å kunne fastsette størrelsene på de ordinære importkvotene. Uten en vurdering av realismen i søknader om innførselstillatelse, vil det være betydelig større usikkerhet knyttet til forvaltningen av markedsordningen. Dersom den faktiske importsituasjonen er uklar, vil det særlig kunne oppstå usikkerhet knyttet til bruken av sikkerhetsmekanismen. Det er derfor viktig at SLF fortsatt kan be om dokumentasjon som gjør det mulig å foreta en slik skjønnsmessig vurdering (opplysninger om importør, opplysninger om varen som skal importeres og varens opprinnelse).

Forskriftsutkastet legger opp til å tydeliggjøre at SLF skal utstede innførselstillatelse til enhver som søker om slik tillatelse så lenge det anses for sannsynlig at det omsøkte kvantumet i søknaden vil bli importert. Dette gjelder under forutsetning av at det samlede importkvantumet for alle søknadene ikke overstiger det prognoserte importbehovet for karbohydratråvarer eller det prognoserte forbruket av proteinråvarer.

Skulle det oppstå tilfeller der omsøkt kvantum for innførselstillatelse er større enn prognosert importbehov, vil dette være en indikasjon på at det kan oppstå fare for markedsforstyrrelse i det norske kornmarkedet.¹⁵ I slike tilfeller skal SLF varsle LMD om den mulige markedsforstyrrelsen og kan samtidig utsette saksbehandlingen av de innkomne søknadene inntil regjeringen har besluttet om sikkerhetsmekanismen skal

¹⁵ Utkastet § 2 første ledd representerer på dette området en videreføring av § 5 i korn, mel og kraftförforskriften.

iverksettes, jf. forskriftsutkastet § 3 tredje ledd. I tilfeller der LMD gir uttrykk for at SLFs forslag ikke skal tas til følge, vil melding fra departementet om dette medføre at utstedelser av tillatelser gjenopptas *uten* at saken nødvendigvis har vært fremlagt for regjeringen.

Utkastet § 3 tredje ledd er en videreføring av någjeldende § 6 i korn, mel og kraftfôr-forskriften, men innebærer en prosedyremessig forenkling i forhold til sistnevnte bestemmelse. Den konkrete forutsetningen som SLF vil forholde seg til, vil fortsatt være hvorvidt omsøkt kvantum om innførselstillatelser for korn, mel og kraftfôr fra land omfattet av nulltollordningen, er større enn det prognoserte importbehovet. På denne bakgrunn vil LMD deretter vurdere om skadekriteriene er tilstede, og dernest om saken skal legges frem for Kongen med forslag om iverksettelse av sikkerhetsmekanismen. Følgelig vil det være opp til regjeringen å avgjøre hvilke typer tiltak som eventuelt skal settes i verk. Avkorting av søknadene om innførselstillatelser slik at samlet import fra landene innenfor nulltollordningen tilsvarer importbehovet,¹⁶ vil være et mulig alternativ.

LMD legger til grunn at en slik fremleggelse for Kongen vil bli gjennomført på kortest mulig tid. Dette er nødvendig både av hensyn til eksportørlandet og importørene, og også av hensyn til forvaltningen av markedsordningen for korn.

4. Iverksettelsesprosedyre

Som grunnlag for vurdering av om sikkerhetsmekanismen skal settes i verk skal SLF observere faktisk import av landbruksvarer. Observasjonen skal skje på grunnlag av importstatistikk fra TADs TVINN database.

Det vil bli utformet et eget opplegg for hvordan observasjonen skal skje, hvilke produkter som skal observeres og hvor ofte observasjonene skal skje. Ved valg av produkter som skal observeres vil utgangspunktet være sensitiviteten for norsk jordbruksproduksjon. Ved vurdering av hyppighet vil behovet for raskt å kunne vurdere markedsutviklingen stå sentralt. For besluttende myndighet vil det i enkelte tilfelle kunne være viktig å raskt få oversikt over situasjonen for å kunne vurdere om tiltak skal iverksettes.

SLF skal på grunnlag av kriteriene definert i § 2 første ledd vurdere om GSP-import medfører markedsforstyrrelser av en slik karakter at sikkerhetsmekanismen bør vurderes iverksatt. SLF skal i så tilfelle informere LMD om at GSP-import medfører eller står i fare for å medføre vesentlige markedsforstyrrelser for en vare eller en varegruppe og gi en utførlig begrunnelse for sin vurdering.

LMD skal på grunnlag av innspillet fra SLF vurdere om det skal legges frem et forslag for regjeringen om bruk av sikkerhetsmekanismen. Et eventuelt vedtak om dette vil

¹⁶ Slik det fremgår av gjeldende forskrift § 7 annet ledd.

skje i form av en kongelig resolusjon der det besluttes iverksatt en forskrift om bruk av mekanismen.

Gjeldende forskrift for korn, mel og kraftfôr inneholder noen spesialbestemmelser om prosedyrer for iverksetting av sikkerhetsmekanismen som ikke vil bli videreført. Det legges til grunn at den foreslåtte prosedyren likevel vil være tilstrekkelig for å ivareta hensynet til behovet for rask iverksettelse av vedtak dersom dette er påkrevd.

5. Administrative og økonomiske konsekvenser

Det legges til grunn at de foreslåtte endringene vil innebære en administrativ forenkling.

SLFs observasjon av faktisk GSP-import vil bli basert på en fortløpende overføring av relevante importdata fra TADs TVINN-database. Utvikling og iverksettelse av et slikt nytt system for markedsobservasjon vil dermed medføre initielle kostnader knyttet til system- og rutineutvikling. SLF må også videreutvikle interne verktøy for analyse av importdata og andre markedsdata for å kunne foreta kvalifiserte vurderinger av markedssituasjonen og eventuell GSP-imports innvirkning på denne.

6. Merknader til de enkelte bestemmelsene i høringsutkastet

Til § 1. Formål

Formålet i utkastet tilsvare formålet i § 1 i korn, mel og kraftfôrforskriften. Bestemmelsen er noe omskrevet for bedre å få frem at *denne* forskriftens formål er å unngå potensielle markedsforstyrrelser, og at dette må skje innenfor GSP-ordningen generelle hovedformål om å øke u-landsimporten. "Speilvendingen" av bestemmelsen innebærer således ikke noen realitetsendring sammenholdt med någjeldende formål.

Til § 2. Utløsning av sikkerhetsmekanismen

Første ledd er den sentrale bestemmelsen i forskriften, og definerer selve innholdet i sikkerhetsmekanismen innenfor GSP-ordningen. Både kriterier for anvendelse av mekanismen og hvilke tiltak som kan iverksettes, er nærmere drøftet under pkt. 3.2 ovenfor. Som ved andre sikkerhetsmekanismer,¹⁷ legges det til grunn at tiltak forbundet med bruk av sikkerhetsmekanismen innenfor GSP-ordningen vil være forskrifter i forvaltningslovens forstand.

¹⁷ Jf. utkast til ny tolllov kap. 10.

Annet ledd angir virkeområdet for sikkerhetsmekanismen, dvs. "landbruksvarer" slik det er omfattet av landbruksavtalen i WTO. I tillegg må altså den konkrete landbruksvaren som det kan være aktuelt å benytte mekanismen mot, være gitt GSP-preferansetoll, jf. første ledd.

Tredje ledd er en presisering av nødvendighetskriteriet i første ledd hva gjelder lengden på tiltaket. Selv om bestemmelsen angir en maksimalbegrensning på ett år, må det således gjøres en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle for å ta stilling til hvor lenge det er "nødvendig" at tiltaket varer. Dersom det er nødvendig å forlenge tiltaket etter det fastsatte opphørstidspunktet, må det i prinsippet foretas en ny vurdering av om vilkårene i første ledd fremdeles er oppfylt.

Fjerde ledd fastsetter at tiltak i utgangspunktet skal anvendes likt overfor alle utviklingsland som er omfattet av GSP-ordningen, men at de land som er omfattet av nulltollordningen kan unntas. Liste over land som er omfattet av nulltollordningen fastsettes av Utenriksdepartementet. Listen omfatter de land som er oppført på FNs liste over de minst utviklede land (MUL) samt de land som er oppført som lavinntektsland på OECD/DACs liste over land som er godkjente mottakere av offisiell utviklingshjelp (ODA), og som samtidig har en befolkning som gjør at de kan vurderes oppført på FNs MUL-liste (for tiden under 75 mill.).

Femte ledd er ny i forhold til gjeldende forskrifter om sikkerhetsmekanisme og overvåking innenfor GSP-ordningen. For å sikre forutsigbarhet for importørene foreslås det at tiltak ikke skal kunne anvendes på varer som er underveis i henhold til kontrakt som kan dokumenteres inngått før vedtakstidspunktet.¹⁸ Med underveis forstås her at varen har forlatt eksportlandet med destinasjon Norge. Unntak etter denne bestemmelsen må kunne dokumenteres av importøren.

Til § 3. GSP-innførselstillatelse for korn, mel og kraftfôr fra land omfattet av nulltollordningen

Paragrafen er en videreføring av sentrale bestemmelser innenfor gjeldende korn, mel og kraftfôrforskrift. Når det gjelder hovedinnholdet i bestemmelsen, vises det til departementets vurdering under pkt. 3.3. over.

Første ledd angir vilkårene for tollfritak ved GSP-import. For import av korn, mel og kraftfôr fra land med nullstatus er all innførsel pr. i dag tollfri. En forutsetning for tollfrihet, er imidlertid at importøren innehar den nødvendige tillatelsen til importen, jf. utkastet tredje ledd, og kan legge denne frem for tollmyndighetene i forbindelse med innførselen. Kravet om at GSP-innførselstillatelsen må være "gyldig på innførselstidspunktet" innebærer således at tillatelsen må være utstedt før importen finner sted, at

¹⁸ Jf. tilsvarende bestemmelse i forskrift 17. desember 1998 nr. 1448 om økning i tariffmessig toll – beskyttelsestoll – på landbruksvarer § 7 annet ledd.

tillatelsen er utstedt i navnet til importøren og at importen skjer innenfor gyldighetsperioden påført av SLF, jf. fjerde ledd.

I begrepet "importør" legges det ikke annet enn at den som har fått tillatelsen til tollfritaket (dvs. tillatelsens innehaver) også må stå ansvarlig for innførselen. Med begrepet er det ikke tilsiktet noen realitetsendringer i forhold til någjeldende korn, mel og kraftførforskrift § 3 der begrepet "vareeier (*importør*)" er benyttet.

Annet ledd definerer bestemmelsens virkeområde, og er en videreføring av tilsvarende vedlegg i korn, mel og kraftførforskriften. SLF gis fullmakt til å oppdatere vedlegget dersom oppdateringen er nødvendig for å oppnå samsvar mellom vedlegget og de endringer i tolltariffen som årlig gjøres av Stortinget.

Tredje ledd angir bestemmelsene knyttet til utstedelse av GSP-innførselstillatelser. Det vises til omtalen under pkt. 3.3 ovenfor.

Fjerde ledd er en videreføring av någjeldende korn, mel og kraftførforskrift § 4 fjerde ledd, og innebærer en forskriftsfesting av hvilke perioder som SLF kan utstede GSP-innførselstillatelser for. Dersom importøren ikke innfører varene innenfor den omsøkte perioden, må det søkes om ny tillatelse før tollfritak kan innvilges. Systemet er nærmere beskrevet under pkt. 3.3.

Femte ledd er en videreføring av nåværende § 4 sjette ledd i korn, mel og kraftførforskriften. Det er foretatt en mindre språklig endring av ordlyden, uten at det med er tilsiktet noen realitetsendring i forhold til gjeldende bestemmelse.

Etter sjette ledd gis SLF fullmakt til å fastsette nærmere krav til søknad om GSP-innførselstillatelse, og er en videreføring av de "administrative" bestemmelsene någjeldende § 4 i korn, mel og kraftførforskriften. Slike krav vil i all hovedsak dreie seg om å bestemme hvilke opplysninger som er nødvendige for avgjøre søknaden – uten at departementet har funnet det nødvendig med en uttømmende presisering slik som i korn, mel og kraftførforskriften § 4 annet ledd. Som i dag (jf. § 4 femte ledd), kan det bl.a. kreves fakturakopi eller andre kjøps- eller fraktdokumenter for å belyse om det er sannsynlig at import vil finne sted. Innenfor fullmakten kan SLF også fastsette søknadsfrister i forkant av de ulike gyldighetsperiodene.

Til § 4. Ikrafttredelse

Det tas sikte på at forskriften kan fastsettes ved kongelig resolusjon i begynnelsen av januar 2008. Samtidig vil TAD og LMD oppheve sine respektive forskrifter om overvåking og sikkerhetsmekanisme.

Det vil også bli foretatt en oppdatering av henvisningen til herværende forskrift i forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer § 22 annet ledd (gjengitt under pkt. 3.3 over).

Med hilsen

Henrik Einevoll (e.f.)
avdelingsdirektør

Arne Oftedal
seniorrådgiver

Vedlegg:

Utkast til forskrift

Liste over korn, mel og kraftfôr

Høringsliste